

Euroopa säästvate linnade LEIPZIGI HARTA

Kokku lepitud linnaarengu ja territoriaalse ühtekuuluvuse teemalisel ministrite mitteametlikul kohtumisel Leipzigris 24.–25. mail 2007

PREAMBUL

Euroopa säästvate linnade LEIPZIGI HARTA on liikmesriikide dokument, mis on koostatud Euroopa sidusrühmade laiaulatuslikul ja läbipaistval osalusel. Teades Euroopa linnade väljakutseid ja võimalusi ning samuti ajalooliselt, majanduslikult, sotsiaalselt ja keskkondlikult erinevaid taustu, leppisid liikmesriikide linnaarengu eest vastutavad ministrid kokku linnaarengupoliitika ühistes põhimõtetes ja strateegiates. Ministrid võtavad endale ülesande

- algatada oma riigis poliitiline arutelu selle kohta, kuidas integreerida Euroopa säästvate linnade Leipzigi harta põhimõtted ja strateegiad riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku arengupoliitikasse;
- kasutada integreeritud linnaarengu vahendit ja selle elluviimiseks vajalikke valitsemisstruktuure ning luua sel eesmärgil riiklikul tasandil vajalik raamistik;
- toetada tasakaalustatud territoriaalse organisatsiooni loomist, mis põhineks Euroopa polütsentrilisel linnastruktuuril.

Ministrid tänavad eesistujariiki Saksamaad, kes koostas aruande „Integreeritud linnaareng edukate säästvate linnade eeltingimusena” ja uurimused „Strateegiad füüsilise keskkonna parandamiseks mahajäänud linnapiirkondades”, „Kohaliku majanduse ja kohaliku tööturupoliitika tugevdamine mahajäänud linnapiirkondades”, „Proaktiivsed haridus- ja koolitusmeetmed lastele ja noortele mahajäänud linnapiirkondades” ning „Säästev linnatransport ja mahajäänud linnapiirkonnad”. Neis uurimustes on esitatud hea tava näited Euroopas ning need aitavad igas suuruses linnadel tõhusalt ellu viia Euroopa säästvate linnade Leipzigi hartas esitatud põhimõtteid ja strateegiaid.

Ministrid teevad järgmise avalduse:

Meie, Euroopa Liidu liikmesriikide linnaarengu eest vastutavad ministrid, leiame, et ajaloo vältel kujunenud eri suurustega Euroopa linnad on väärtuslik ja asendamatu majanduslik, sotsiaalne ja kultuuriline vara.

Meie linnade kaitsmise, tugevdamise ja edasiarendamise eesmärgil avaldame tugevat toetust ELi säästva arengu strateegiale, mis toetub Lille'i tegevuskavale, Rotterdami *Urban Acquis*-le ja Bristol'i kokkuleppele. Seejuures tuleb arvestada säästva arengu kõigi mõõtmetega üheaegselt ja samal määral. Need hõlmavad majanduslikku heaolu, sotsiaalset tasakaalu ja tervislikku keskkonda. Samas tuleb tähelepanu pöörata kultuurilistele ja tervishoiu aspektidele ning arvestada seejuures liikmesriikide institutsioonilise suutlikkusega.

Meie linnadel on ainulaadsed kultuurilised ja arhitektuurilised väärtused, sotsiaalse kaasamise tugev jõud ja erakordsed võimalused majandusarenguks. Linnad on teadmiste keskused ning majanduskasvu ja uuendustegevuse allikad. Samas on linnadele iseloomulikud demograafilised probleemid, sotsiaalne ebavõrdsus, teatud elanikkonnarühmade sotsiaalne tõrjutus, taskukohaste ja sobivate eluasemete puudumine ning keskkonnaprobleemid. Pikas perspektiivis ei saa linnad täita Lissaboni strateegias kirjeldatud sotsiaalse edasiminekuga ja majanduskasvu ülesannet, kui me ei suuda säilitada sotsiaalset tasakaalu linnades ja linnade vahel, tagades nende kultuurilise mitmekülguse ning kõrge kvaliteedi linna projekteerimises, arhitektuuris ja keskkonnas.

Vajame üha enam terviklikke strateegiaid ning kõigi linnaarenguga seotud isikute ja institutsioonide kooskõlastatud tegevust, mis ulatuvad üksiku linna piiridest kaugemale. Iga valitsemistasand – kohalik, piirkondlik, riiklik ja Euroopa tasand – vastutab meie linnade tuleviku eest. Et muuta see mitmetasandiline valitsemine tõesti tõhusaks, peame parandama sektoraalpoliitika valdkondade kooskõlastamist ja jõudma integreeritud linnaarengu poliitika osas uue vastutustundeni. Samuti peame tagama, et kõik, kes töötavad säästvate linnade eesmärgi saavutamise nimel, omandaksid selleks vajalikud elukutseüleused oskused ja teadmised.

Toetame väga Euroopa Liidu territoriaalses tegevuskavas esitatud väiteid ja soovitusi ning Euroopa institutsioonide tööd, mis soodustab integreeritud lähenemist linnaküsimustele. Leiame, et Aalborgis võetud kohustused on väärtuslik panus strateegilisse ja kooskõlastatud tegevusse kohalikul tasandil. Samuti tervitame 27. aprillil 2007 toimunud Euroopa arhitektuuripoliitika foorumit ehituskultuuri kohta („Baukultur für eine nachhaltige Stadtentwicklung“) ning märgime ära Euroopa harta „Elujõuliste linnade võrgustik“.

Meie soovitused

I. Rohkem tuleb kasutada integreeritud linnaarengupoliitika lähenemisviise.

Meie jaoks tähendab integreeritud linnaarengupoliitika seda, et linnaarenguga seotud küsimusi ja huve arvestatakse samaaegselt ja õiglaselt. Integreeritud linnaarengu poliitika on protsess, kus kooskõlastatakse linnapoliitika põhivaldkondade ruumilised, valdkondlikud ja ajalised aspektid. Oluline on ettevõtjate, sidusrühmade ja avalikkuse kaasamine. Integreeritud linnaarengu poliitika on ELi säästva arengu strateegia rakendamise põhieeldus. Selle rakendamine on kogu Euroopa ülesanne, aga seejuures tuleb arvestada nii kohalike tingimusi ja vajadusi kui ka subsidiaarsuse põhimõtet.

Erinevate huvide ühitamine, mida lihtsustab integreeritud linnaarengu poliitika, on riigi, piirkondade, linnade, kodanike ja ettevõtjate vahelise konsensuse saavutamise elujõuline alus. Teadmiste ja rahaliste vahendite ühendamisel on võimalik tõhusamalt ära kasutada avaliku sektori nappe vahendeid ning avaliku ja erasektori investeeringuid kooskõlastatakse paremini. Integreeritud linnaarengu poliitika kaasab inimesi ka väljastpoolt haldusorganeid ning annab kodanikele võimaluse etendada aktiivset rolli oma vahetu elukeskkonna kujundamisel. Samuti võivad need meetmed anda suuremat planeerimis- ja investeerimiskindlust.

Me soovitame, et Euroopa linnad kaaluksid integreeritud linnaarengu poliitika kavade koostamist kogu linnale tervikuna. Need rakendusele suunatud planeerimisvahendid peaksid

- hetkeolukorra analüüsile toetudes kirjeldama linnade ja linnaosade tugevaid ja nõrku külgi;
- määratlema linnapiirkonna üksteisega kooskõlas olevad arengueesmärgid ning töötama linna jaoks välja ühtse visiooni;
- kooskõlastama omavahel erinevad linnaosadele suunatud, valdkondlikud ja tehnilised kavad ja meetmed ning tagama, et kavandatud investeeringud aitaksid edendada linnapiirkonna tasakaalustatud arengut;
- kooskõlastama ja ruumiliselt suunama vahendite kasutust avaliku ja erasektori poolt;
- olema kooskõlastatud kohalikul ja linnapiirkonna tasandil ning kaasama kodanikke ja teisi partnereid, kes saavad anda olulise panuse iga piirkonna majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise ja keskkonnakvaliteedi kujundamisse.

Tugevdada tuleb kooskõlastamist kohalikul ja linnapiirkonna tasandil. Eesmärk on saavutada võrdne partnerlus nii linnade ja maapiirkondade vahel kui ka väikeste, keskmise suurusega ja suurte linnade vahel linna- ja suurlinnapiirkondade siseselt. Tuleb lõpetada linnaarengu poliitika küsimuste ja otsuste vaatlemine iga üksiku linna tasandil eraldi. Meie linnad peavad olema linnapiirkondade arengu keskused ning võtma endale vastutuse territoriaalse ühtekuuluvuse eest. Seepärast oleks kasulik, kui meie linnad moodustaksid Euroopa tasandil üksteisega tihedamaid võrgustikke.

Integreeritud linnaarengu poliitika annab meile vahendid, mis on oma väärtust tõestanud juba paljudes Euroopa linnades kaasaegsete, koostööd tegevate ja tõhusate valitsemisstruktuuride saavutamisel. Need vahendid on Euroopa linnade konkurentsivõime parandamisel hädavajalikud. Nad lihtsustavad varases etapis toimuvat kasulikku kooskõlastamist elamumajanduse, majanduse, infrastruktuuride ja teenuste arendamisel, võttes muu hulgas arvesse rahvastiku vananemise ja rände suundumuste ning energiapoliitika tingimuste mõju.

Integreeritud linnaarengu poliitika valdkonnas peame me Euroopa linnade konkurentsivõime tugevdamisel olulisteks järgmisi tegevusstrateegiaid.

Kvaliteetsete avalike kohtade loomine ja tagamine

Avalike kohtade, inimeste kujundatud linnamaastike ja arhitektuuri ning linnaarengu kvaliteet etendab olulist rolli linnade elanikkonna elutingimuste kujundamisel. Teatud nõrga asukohategurina meelitavad nad ligi teadmispõhist ettevõtlust, kvalifitseeritud ja loominguulist tööjõudu ning turiste. Seepärast tuleb tugevdada arhitektuuri, infrastruktuuride planeerimise ja linnaplaneerimise omavahelisi seoseid, et luua ligitõmbavaid, kasutajale suunatud avalikke kohti ning saavutada

elukeskonna kõrge kvaliteet, nn *Baukultur*. *Baukultur*i tuleb mõista selle sõna kõige laiemas tähenduses, st kõigi nende kultuuriliste, majanduslike, tehnoloogiliste, sotsiaalsete ja ökoloogiliste tahkude summana, mis mõjutavad planeerimise ja ehituse kvaliteeti ja protsessi. Kuid see lähenemine ei tohiks piirduda vaid avalike kohtadega. Sellist *Baukultur*i on vaja kogu linnale tervikuna ja selle ümbruskonnale. Nii linnad kui ka valitsus peavad tuntavalt mõju avaldama. See on eriti oluline arhitektuuripärandi säilitamiseks. Säilitada tuleb ajaloolised hooned, avalikud kohad ning nende linna- ja arhitektuuriline väärtus.

Toimiva ja hästi kujundatud linnaruumi, infrastruktuuride ja teenuste loomine ja kindlustamine on ülesanne, mida peavad üheskoos täitma nii riik, piirkondlikud ja kohalikud omavalitused kui ka kodanikud ja ettevõtjad.

Infrastruktuurivõrkude ajakohastamine ja energiatõhususe parandamine

Olulise panuse elukvaliteeti ning asukoha ja keskkonna kvaliteeti annab säästev, kättesaadav ja taskukohase hinnaga linnatransport, millel on koordineeritud ühendused linnapiirkonna transpordivõrkudega. Erilist tähelepanu tuleb pöörata liikluskorraldusele ja transpordiliikide omavahelistele ühendustele, sh jalgratturite ja jalakäijate infrastruktuuridele. Linnatransport tuleb ühitada elamumajanduse, tööpiirkondade, keskkonna ja avalike kohtade erinevate nõudmistega.

Tehnilisi infrastruktuure, eriti veevarustus-, reoveekäitlus- ning muid jaotusvõrke tuleb varases etapis parandada ning kohandada muutuvatele vajadustele, et täita tulevikus kvaliteetse linnaelu nõudmisi.

Jätkusuutlike kommunaalteenuste olulised eeltingimused on energiatõhusus, loodusvarade ökonoomne kasutamine ning majanduslik tõhusus nende käitamisel. Parandada tuleb ehitiste energiatõhusust. See puudutab nii praeguseid kui uusi ehitisi. Eluasemete renoveerimisel võib olla oluline mõju energiatõhususele ja elanike elukvaliteedi parandamisele. Erilist tähelepanu tuleb pöörata eelmonteeritud, vanadele ja madala kvaliteediga ehitistele. Optimeeritud ja võimsad infrastruktuurivõrgud ning energiatõhusad ehitised vähendavad kulusid nii ettevõtete kui elanike jaoks.

Ressursside tõhusa ja jätkusuutliku kasutamise oluline alus on kompaktne asustusstruktuur. Seda on võimalik saavutada linna- ja ruumilise planeerimisega, millega välditakse valglinnastumist. Siinjuures tuleb tagada maapakkumise kontrollimine ja spekulatsioonide ohjamine. Eriti jätkusuutlikuks on linnaosades osutunud elamumajanduse, tööhõive, hariduse, varustuse ja vabaaja sisustamise kombineerimise strateegia.

Hariduse, tööhõive, sotsiaalteenuste, tervishoiu, ohutuse ja turvalisuse valdkonnas kaasaegseid info- ja sidetehnoloogiaid kasutades peavad linnad andma panuse oma elanike elukvaliteedi tagamisse ja parandamisse, samuti oma atraktiivsuse tagamisse ja edendamisse ettevõtluskohana. Kaasaegseid info- ja sidetehnoloogiaid tuleb kasutada ka linnajuhtimise parandamise vahendina.

Linnad peavad suutma kohanduda ähvardavast kliimamuutustest tulenevate ohtudega. Hästi kavandatud ja planeeritud linnaarendus võib võimaldada majanduskasvu madalate süsiniku heitkogustega, keskkonnakvaliteedi parandamist ja süsiniku heitkoguste vähendamist. Seda on linnadel võimalik saavutada uuenduslike ennetus-, leevendus- ja kohandumismeetmetega, edendades uute tööstusharude ja madalate süsiniku heitkogustega ettevõtete arengut.

Proaktiivne uuendus- ja hariduspoliitika

Suur osa teadmisi luuakse ning vahendatakse linnades. Linna teadmispotentsiaali täielik ära kasutamine sõltub selle eelkooli- ja koolihariduse kvaliteedist ning siirdevõimalustest haridus- ja koolitussüsteemi ning sotsiaalsete ja kultuurivõrgustike raames, elukestva õppe võimalustest, ülikoolide ja ülikooliväliste teadusinstituutide tippasemest ja tööstuse, ettevõtete ja teadlaste vahelisest siirdevõrgustikust.

Integreeritud linnaarengu poliitika võib anda panuse nimetatud tegurite parandamisse, nt viies kokku sidusrühmad, toetades võrgustikke ja optimeerides asukostruktuure. Integreeritud linnaarengu poliitika edendab sotsiaalset ja kultuuridevahelist dialoogi.

Integreeritud linnaarengu strateegiad, koostööl põhinev linnaarengu juhtimine ja head valitsemistavad võivad anda panuse Euroopa linnade potentsiaali sihipärasesse kasutamisse, eelkõige konkurentsivõime ja majanduskasvu osas, samuti erinevuste vähendamisse linnaosades ja linnaosade vahel. See annab kodanikele võimaluse sotsiaalseks ja demokraatlikuks osalemiseks.

II. Linna kui terviku kontekstis tuleb erilist tähelepanu pöörata mahajäänud linnaosadele.

Linnad seisavad suurte väljakutsete ees, seda eelkõige seoses majanduslike ja sotsiaalsete struktuuride muutuse ning globaliseerumisega. Spetsiifilised probleemid on muuhulgas äärmiselt kõrge töötus ja sotsiaalne tõrjutus. Ühe linna piires võivad esineda märkimisväärsed erinevused eri linnaosade majanduslikes tingimustes ja sotsiaalsetes võimalustes, kuid samuti keskkonnakvaliteedis. Lisaks suurenevad tihti sotsiaalsed eristused ja erinevused majanduslikus arengus, mis põhjustab linnades ebastabiilsust. Sotsiaalse integratsiooni poliitika, mis aitab kaasa ebavõrdsuse vähendamisele ja sotsiaalse tõrjutuse ennetamisele, on parim turvalisuse säilitamise tagatis meie linnades.

Sotsiaalse ühtekuuluvuse ja integratsiooni eesmärkide saavutamiseks linnades ja linnapiirkondades võib olla tõhus vahend hästi väljatöötatud sotsiaalne elamumajanduspoliitika. Heas korras, sobivad ja taskukohase hinnaga eluasemed võivad muuta neid linnaosi atraktiivsemaks nii noorte kui eakate jaoks. See on panus linnaosade stabiilsusse.

Oluline on ära tunda varased hoiatavad märgid ning võtta õigeaegselt ja tõhusalt vastumeetmeid, et säästa ressursse. Kui olukord on mõnes piirkonnas halvenema hakanud, siis kulud ja raskused selle protsessi ümberpööramiseks võivad olla mitmeid kordi suuremad. Valitsus peab pakkuma asjaomaste linnaosade elanikele olukorra parandamiseks väljavaateid ja ajendeid. Iga mahajäänud linnaosa jaoks

parima lahenduse leidmiseks on väga oluline elanike aktiivne osalemine ja parem dialoog poliitiliste esindajate, elanike ja ettevõtjate vahel.

Selles kontekstis peame mahajäänud linnaosade jaoks äärmiselt oluliseks järgmisi integreeritud linnaarengu poliitikas sisalduvaid tegevusstrateegiaid.

Füüsilise keskkonna parandamise strateegiad

Omavahel on tihedalt seotud ühelt poolt majandustegevus ja investeeringud, teiselt poolt kvaliteetsed linnastruktuurid, arukalt rajatud keskkond ja kaasaegne ning tõhus infrastruktuur ja rajatised. Seetõttu on vaja parandada mahajäänud linnaosade praeguseid ehitisi konstruktsiooni, füüsilise seisukorra ja energiatõhususe osas. Elamumajanduse standardite tõstmine uutes ehitistes ning samuti eelmonteeritud, vanades ja madala kvaliteediga hoonetes pakub suurimat potentsiaali energiatõhususe suurendamiseks ELis ning seega kliimamuutustega võitlemiseks.

Füüsilise keskkonna parandamiseks tehtud investeeringute jätkusuutlikkuse suurendamiseks peavad need sisalduma pikaajalises arengustrateegias, mis hõlmab muuhulgas ka avaliku ja erasektori järelinvesteeringuid.

Kohaliku majanduse ning kohaliku tööturupoliitika tugevdamine

Mahajäänud linnaosade majandusliku stabiilsuse tagamise meetmetes tuleb kasutada ka linnaosade endi majanduslikku jõudu. Selles kontekstis on sobivad vahendid eri linnaosade vajaduste järgi loodud tööturu- ja majanduslikud meetmed. Eesmärk on luua ja kindlustada töökohti ning lihtsustada uute ettevõtete käivitamist. Eelkõige tuleb parandada juurdepääsuvõimalusi kohalikule tööturule, pakkudes nõudlusele suunatud koolitust. Samuti tuleb rohkem ära kasutada etniliste mõjutustega majanduse tööhõive- ja koolitusvõimalusi.

Euroopa Liitu, liikmesriike ja linnu kutsutakse üles looma paremaid tingimusi ja vahendeid kohaliku majanduse ning seega tööturu tugevdamiseks, edendades eelkõige sotsiaalmajandust ja pakkudes kodanikusõbralikke teenuseid.

Proaktiivsed haridus- ja koolitusmeetmed lastele ja noortele

Oluline lähtepunkt, kust alustada mahajäänud linnaosade olukorra parandamist, on kohaliku kogukonna haridus- ja koolitusolukorra parandamine koos lastele ja noortele keskendunud proaktiivsete meetmetega.

Mahajäänud linnaosades tuleb pakkuda rohkem ja paremaid haridus- ja koolitusvõimalusi, mis on suunatud seal elavate laste ja noorte vajadustele ning tegelevad sealsete puudujääkidega. Suunates lastele ja noortele poliitikameetmed, mis on välja töötatud nende sotsiaalset piirkonda silmas pidades, peame aitama parandada mahajäänud linnaosades elavate laste ja noorte väljavaateid, et nad saaksid

osaleda ühiskondlikus elus ja teostada oma ambitsioone ning et tagada võrdsed võimalused pikas perspektiivis.

Tõhusa ja taskukohase linnatranspordi edendamine

Paljudes mahajäänud linnaosades on lisaks ka halb transpordiühendus ja halvad keskkonnamõjud, mis veelgi vähendavad nende linnaosade atraktiivsust. Tõhusa ja taskukohase ühistranspordisüsteemi väljatöötamine annab nende linnaosade elanikele teiste kodanikega võrdsed ringiliikumise ja juurdepääsu võimalused – mida neil on ka õigus nõuda.

Selle eesmärgi saavutamiseks peavad transpordi planeerimine ja liikluskorraldus püüdma neis linnaosades pidevalt vähendada transpordi negatiivseid mõjusid keskkonnale ning korraldada transporti viisil, mis integreeriks neid piirkondi kõige paremini ülejäänud linna ja kogu piirkonnaga. Selleks on vaja luua ka vastavad võrgustikud jalakäijate ja jalgrattaliikluseks.

Mida paremini õnnestub meil muuta mahajäänud linnaosad majanduslikult stabiilseks, nad sotsiaalselt integreerida ning parandada nende füüsilist keskkonda ja transpordi infrastruktuure, seda tõenäolisem on, et meie linnad on pikas perspektiivis jätkuvalt sotsiaalse edasimineku, majanduskasvu ja uuenduste kohad.

Tahame rõhutada järgmist:

Linnaarengu poliitika tuleb kehtestada riiklikul tasandil ning uudsete lahenduste stiimulid tuleb samuti luua nii riiklikul tasandil kui ka teistel tasanditel.

Meie linnadele on vaja anda piisavalt tegutsemisruumi, et nad saaksid vastutustundlikult täita kohalikke ülesandeid, ning korralik finantsalus, mis annab neile pikaajalise stabiilsuse. Seepärast on samuti oluline, et liikmesriikidel oleks võimalus kasutada ulatuslike integreeritud linnaarengu kavade jaoks Euroopa struktuurifonde. Nende fondide kasutamine peaks keskenduma konkreetsetele probleemidele ja võimalustele ning võtma arvesse ka liikmesriikide võimalusi, raskusi ja spetsiifikat. Kui seda veel tehtud ei ole, siis peavad kohalikud omavalitsused omandama vajalikud oskused ja tõhususe, et rakendada integreeritud linnaarengu poliitikat ning saavutada linnakeskkonnas üldine kvaliteet ja jätkusuutlikkus.

Uued Euroopa Liidu algatused JESSICA ja JEREMIE, mis toetavad linnaarengu fondide ja VKEde fondide loomist, kasutavad finantskorraldusvahendeid, et tuua integreeritud linnaarengu strateegiate rakendamisse erakapitali, ning pakuvad paljulubavaid võimalusi tavapäraste riiklike ja Euroopa tasandi rahastamisallikate tõhususe suurendamiseks.

Riiklikul tasandil peavad valitsusasutused selgemalt tunnistama linnade tähtsust riiklike, piirkondlike ja kohalike eesmärkide saavutamisel ning oma poliitikameetmete mõju nendele. Linnaküsimustega tegelevate või neile mõju avaldavate erinevate valdkondade valitsusasutuste jõupingutused tuleb

paremini kooskõlastada ja integreerida, nii et nad üksteist pigem täiendaksid kui üksteisele vastanduksid.

Tahame rõhutada süstemaatilise ja struktureeritud kogemuste- ja teadmistevahetuse olulisust säästva linnaarengu valdkonnas. Palume Euroopa Komisjonil esitada heade tavade vahetuse tulemused vastavalt Leipzigi harta suunistele algatuse „Piirkonnad majandusmuutustes” raames tulevikus aset leidval konverentsil. Lisaks sellele on vaja luua Euroopa platvorm, et koondada ja arendada parimaid tavasid, statistikat, võrdlusuuringuid, hinnanguid, eksperthinnanguid ning teisi linnaküsimustes tehtavaid uuringuid, et toetada linnaarengusse kaasatud kõigil tasanditel ja kõigis valdkondades. Me edendame ja tugevdame tulevikus jätkuvalt teadmiste- ja kogemustevahetust poliitikakujundajate, praktikute ja teadustöötajate vahel kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil, et tugevdada ELi säästva arengu strateegia, Lissaboni strateegia ja Euroopa tööhõivestrateegia linnamõõdet.

Euroopa vajab linnu ja piirkondi, mis on tugevad ja milles on hea elada.
